

Cena numeru
120 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 2500
Z przes. poczt.
Miesięcznie „ 3000
poza Łodzią egz. 150
Konto Pocztow. Kasy
Oszczęd. 60594.
Należyłość pocztowa
opłacona ryczałtem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda, dnia 6 grudnia 1922 r.

Szustowa

Ządać wszędzie i 4279

R z a d c a

kawaler a pierwszorzędnymi referencjami przyjmie
posadę od zaraz. Oferty do Rozwoja pod „Samorząd-
ca (491142)

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Pożegnanie.

(wp) W środę Naczelnik państwa pože-
gna w Belwederze korpus dyplomatyczny. (7)

Memoriał kupców.

(wp) Stow. kupców polskich podało do
władz memoriał wykazujący systematyczną nie-
chęć i szynany, jakie spotykają kupców pol-
skich w Gdańsku wobec umów z tem mia-
stem za wartych. (7)

Mniejszości w Polsce i na Litwie.

(wp) Prasa ryska przytacza cyfrowe zesta-
wienie liczby głosów, jakie padły na listy mniej-
szości narodowych podczas ostatnich wyborów
do Sejmu w Polsce i na Litwie i procentowy
stosunek liczby obranych posłów z list mniej-
szościowych do ogólnej ilości otrzymanych
głosów. Tak w Polsce na listy mniejszości pa-
dło 19,88 proc. wszystkich oddanych głosów,
liczba zaś posłów obranych z tych list wynosi
88, tj. 19,82 proc., wszystkich obranych posłów.
Na Litwie na listy mniejszości padło 16,7 proc.
wszystkich głosów, obrano zaś tylko kilku po-
słów tj. zaledwie 64 proc. ogólnej liczby po-
słów. (8)

Uznanie dla po loji.

(wp) Generał Haller wydał rozkaz dzien-
ny, w którym wysokie oddaje pochwały policji
państwowej w walce z bandytyzmem i w ochro-
nie przed nim wolności wyborów we Wschod-
niej Małopolsce. (8)

Dziś otwarcie wielkiej kawiarni restauracji pod firmą

„TIVOLI”

przy ul. Przejazd Nr. 1

pod kierunkiem właścicieli fachowców, gdzie będą wydawane śniadania, obiady, kolacje.

Piwnica zaopatrzona w doborowe wina i trunki.

Przy Restauracji będzie prowadzony dział cukierniczy.

Wieczorem koncert sekcetu z udziałem oryginalnego Jazzbandu.

Z poważaniem

Zarząd Restauracji TIVOLI,

5024kdj

Grecja w przededniu rządów republikańskich?

KRÓL JERZY ZAPOWIADA ABDYKACJĘ. NASTROJ W ATENACH PRZYGNĘBIONY
KRÓL GRECKI NIE UWIEŻONY.

BELGRAD, (AW) „Tribuna” donosi z
Aten, że król Jerzy zażądał jakoby kategori-
cznie rozwiązania komitetu rewolucyjnego, grożąc
w przeciwnym razie abdykacją. Komitet rewo-
lucyjny, aczkolwiek nie życzyłby sobie ustąpi-
nia króla, przygotowany jest jednak, w razie
gdyby to nastąpiło do zaprowadzenia w Grecji
rządów republikańskich.

„zeitung” donosi, że w Atenach panuje nastrój
bardzo przygnębiony. Ruch na ulicach znacz-
nie się zmniejszył, niektóre nawet opustoszały
zupełnie. Dzienniki wychodzą pod najściślejszą
cenzurą. (8)

LONDYN 5 (PAT) Reuter dowiaduje się
z Aten, że zaprzeczają tu urzędowo pogłoskę
jakoby król był więziony w pałacu królew-
skim. (7)

WIEDEN, 5 | 12 (AW) „Wiener Mittags

Stanowisko Mocarstw w sprawie cieśnin

FRANCJA NIE CHCE NARUSZENIA PRAW TURCJI. POROZUMIENIE MIĘDZY CURZONEM
A BARREREM.

LOZANNA 5 (PAT) Korespondent „Ma-
tina” dowiaduje się, że delegacja francuska
obstawać będzie przy tem, aby projekt rozwią-
zania sprawy cieśnin nie naruszył zasadniczych
praw Turcji i mógł być przyjęty przez/delega-
cję turecką. (7)

LOZANNA 3 (PAT) Korespondent „Pe-
tit Parisien” stwierdza istnienie całkowitego po-
rozumienia między lordem Curzonem a Barre-
rem odnośnie do sprawy cieśnin. (7)

Narady Mussoliniego z Krassinem.

SPRAWA WYSŁANIA WŁOSKIEGO PRZEDSTAWICIELA POLITYCZNEGO DO MOSKWY
KOMITET MIESZANY DLA SPRAW GOSPODARCZYCH I HANDLOWYCH.

RZYM 5 (PAT) „Tribuna” donosi, że
Mussolini odbył dłuższą naradę z Krassinem. (7)

BORDEAUX 5 (A. W) Rzymski kore-
spondent „Matina” donosi że na konferencji
Mussoliniego z Krassinem przyszło do poro-
zumenia, w dwóch zasadniczych kwestiach. Wło-
chy mają wysłać do Moskwy przedstawiciela

politycznego, ponieważ dotychczas był tam tyl-
ko przedstawiciel handlowy. Następnie uchwa-
no utworzenie mieszane go komitetu rosyjsko-
włoskiego, któryby się zajął rozpatrzeniem
spraw gospodarczych i handlowych ob-
państw. (7)

4389st

TELEFONEM Z WARSZAWY

PROTEZY DLA INWALIDÓW.

Jak wiadomo, obrzymie rzesze inwalidów, znajdując się pod względem materialnym w krytycznym położeniu. Kupno nowych protez na miejsce zużytych, lub nawet tychże, przewyższa, przy obecnej drożyznie, możliwość płatniczą inwalidów.

Wywołało to dotychczas niejednokrotnie nieporozumienia zainteresowanych z władzami, a stąd — niezadowolone i rozgoryczone inwalidów.

Nowe rozporządzenie p. Ministra reguluje powyższą sprawę w sposób zupełnie ścisły i niedopuszczający do fałszywych interpretacji.

Celem wydania orzeczeń o konieczności wyddawania nowych, lub naprawienia starych protez powołane zostają komisje protezowe złożone z wojskowych i techników.

W razie odrzucenia zapotrzebowania, komisja winna podać przyczynę odrzucenia.

Wyrabiają, ewentualnie naprawiają protezy specjalnie wojskowe fabryki. W razie niemożności wyrobienia, lub zbyt wielkiej odległości miejsca zamieszkania inwalidy od fabryki — protezy mogą być nabywane na koszt państwa w firmach prywatnych.

WARSZAWA BĘDZIE MIAŁA POWIERZCHOWNOŚĆ EUROPEJSKA.

*) Komisarjat rządu, wydał energiczne zarządzenia w kierunku utrzymania chodników w należytem stanie ze względu na dzisiejszą gołoledź.

Policja otrzymała polecenie spisywania protokółów na tych dozorców, którzy nie sypią piaskiem chodników.

LECZENIE URZĘDNIKÓW.

*) Dążąc do polepszenia leczenia urzędników państwowych, ministerjum pracy postanowiło zapewnić im leczenie szpitalne według drugiej klasy, zamiast dotychczasowej trzeciej, tj. w osobnych pokojkach, a gdzie to jest niemożliwie — na salach, na których leżą sami urzędnicy.

Zgon wojewody Rymera.

KATOWICE 5 (PAT) W NOCZ, Z 4—GO NA 5—GO B. M. ZMARŁ PO KRÓTKICH CIERPIENIACH NA ZAPALENIE MÓZGU WOJEWODA ŚLĄSKI JÓZEF RYMER.

S. p. wojewoda Rymer pochodził z rodziny górników i sam we wczesnej młodości będąc zatrudnionym w górnictwie, zaznaczył się już przed laty, w pracy wśród robotników polskich w Niemczech, stając się wraz z innymi twórcą potężnej organizacji zawodowej, (Z. Z. P.), która budowaniu poświęcił większą część życia, zakładając nowe filje i oddziały na Śląsku, w Berlinie i kolonjach polskich w Niemczech.

Liczne przynioty, jakie posiadał s. p. Józef Rymer, przedewszystkiem zaś bezwzględna szczerość w stosunku do siebie i mas robotniczych, jednaly mu nawet wśród przeciwników politycznych sympatję i szacunek.

W okresie plebiscytowym rozwinął

Cziczeryn o polityce zagranicznej.

ROSJA JEST ZAGROŻONA ZE WSZYSTKICH STRON.

PARYŻ 4. (wł) Przewodniczący delegacji rosyjskiej oświadczył korespondentowi „Tempsa“, że Turcy muszą mieć zastrzeżone prawo ochrony swych wybrzeży, podminowania strefy nad brzeżnej i budowania okrętów wojennych, ażeby zabezpieczyć wejście do cieśnin. Rosja również nie może zrezygnować z obrony swych wybrzeży i wód dopóki inne państwa posiadają silną flotę. Cziczeryn oświadczył, że najlepszym dowodem tendencji pokojowych Sowieców jest konferencja rozbrojeniowa, jaka się

toczy obecnie w Moskwie. Polska i Rumunia, sąsiadujące z Rosją są krajami nawskroś militarnymi. Cziczeryn oświadczył w dalszym ciągu, że Rosja potrzebuje żeglugi na Niemnie, żegluga ta jednak jest zagrożona przez ustanowienie międzysojuszniczego zarządu Kłajpedy. W końcu Cziczeryn oświadczył, że Rosja czuje się zagrożona ze wszystkich stron, tak w swych granicach azjatyckich jak i na granicy zachodniej.

Z Rosji sowieckiej.

OGRANICZENIA CUDZOZIEMCÓW. KONFERENCJA MŁODZIEŻY KOMUNISTYCZNEJ.

RYGA, 5 (PAT) Rząd sowiecki wydał dekret, na zasadzie którego władze rosyjskie mają odtąd ograniczyć swobodę ruchów cudzoziemców, ich prace zawodowe oraz nabywanie przez nich ruchomości. (8)

RYGA, 5 (PAT) W Charkowie odbyła się

wczoraj konferencja przedstawicieli młodzieży komunistycznej. Przewodnictwo konferencji objął Piotrowski, który w przemówieniu swem wykazywał dbałość sowieców o rozwój młodzieży. Zebrana młodzież wręczyła Piotrowskiemu czerwony sztandar. (8)

Clemenceau w Ameryce.

OWACYJNE PRZYJĘCIE W WASZYNGTONIE I BALTIMORE

WASZYNGTON, 5 (PAT) Clemenceau przy był tu wczoraj wieczorem, witany przez sekretarza stanu Blissa, ambasadora francuskiego i szereg wybitnych osobistości. W ciągu dnia dzielnego Clemenceau złoży wizytę Wilsonowi i będzie przyjęty przez prezydenta Hardinga.

BALTIMORE, 5 (PAT) Clemenceau do-

znał tu gorącego przyjęcia. W czasie powitania w odpowiedzi na przemówienie mera miasta i gubernatora stanu Maryland. Clemenceau zaznaczył, że Francja i Stany Zjednoczone łączą krwawe i mocne węzły, pomimo przemijających różnic zdań, jakie ujawniają się od czasu do czasu. (8)

Z Małopolski Wschodniej.

PETRUSZEWICZ NIEZADOWOLONY? WYROK ŚMIERCI NA ZBRODNIARZY URRAINSKICH.

LWÓW, 5 | 12 (AW) „Swoboda“ donosi, że w dniu 30 listopada br. wysłał Petruszewicz do państw Ententy notę w sprawie nadanego przez rząd polski statutu autonomicznego dla Małopolski Wschodniej. Treści tej noty dziennik niepodaje

LWÓW, 5 | 12 (AW) Dziś rano zapadł przed sądem doraźnym wyrok, skazujący Dmytra Kupeckiego, Hrycia Kawkę i Oleksę Bekisza na karę śmierci przez rozstrzelanie. Wyrok wykonano po południu. (8)

wojewoda Rymer niezmiernie żywą działalność bardzo energicznie i wydatnie pracując nad przyłączeniem Górnego Śląska do Polski. Po plebiscycie i podziale Śląska zajął się wspólnie z delegatem rządu polskiego dr. Koncowskim organizacją władz administracyjnych, a w lipcu bieżącym roku został mianowany wojewodą śląskim.

Spółeczeństwo traci w nim działacza niepośledniego, który zawsze z wiarą i uczciwie pracował wśród mas robotniczych.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

ROZRACHUNKI PAŃSTW EUROPEJSK.

WARSZAWA 5 (AW) — Mająca się wkrótce odbyć w Brukseli konferencja w sprawie rozrachunków europejskich, dotyczących bezpośrednio i Polskę, w szczególności zaś spraw, podlegających kompetencji Głównego Urzędu Likwidacyjnego, zwraca na siebie uwagę rządu polskiego, który przygotował je materiał na wspomnianą konferencję.

Z KOMISJI REGULAMINOWEJ.

WARSZAWA 5 (AW) — Dziś odby-

ło się pierwsze posiedzenie komisji regulaminowej Senatu pod przewodnictwem senatora Zdanowskiego, poświęcone rozpatrzeniu projektu regulaminu, opracowanego przez senatora Nowaka. Senatorowie Woźnicki, Braude i Rosner sprzeciwili się zbyt wielkim uprawnieniom marszałka Sejmu, oświadczyli się przeciw ograniczeniu przemówień oraz domagali się utworzenia większej ilości komisji, niż przewiduje projekt. Dalsze obrady odroczone.

Kredyt angielski dla Austrii.

LONDYN 5 (PAT) Izba gmin przyjęła uchwałę w sprawie gwarancji dla kredytów, które będą udzielone Austrii. (7)

LITWA CHCE BYĆ UZNANĄ DE JURE.

RYGA, 5 | 12 (AW) W sprawie uznania Litwy de jure wysłał rząd litewski do rady ambasadorów nową notę, w której zaznacza jeszcze raz, iż godzi się na zneutralizowanie Niemna dopiero po uregulowaniu sprawy Wilna. Nota uprasza mocarstwa sprzymierzone, aby skorzystały z prawa, nadanego im przez 87 artykuł traktatu wersalskiego i określiły wschodnią granicę Polski, biorąc przytem pod uwagę żywo interesy Litwy. (8)

O „WŁAŚCIWEGO CZŁOWIEKA”

Nie poraz pierwszy spotykamy się z oświadczeniem p. Naczelnika Państwa że zamiera ustąpić ze swego stanowiska lub jak w danym wypadku nie kandydować na stanowisko Prezydenta Rzeczypospolitej.

Wszak wszyscy mamy w pamięci nie-szczęśliwą walkę o „wzmocnienie autocektetu” kiedy to p. Naczelnik Państwa pomimo kategorycznego oświadczenia że ustąpi ze swojego stanowiska, wolał postąpić wbrew Konstytucji nie podpisał nominacji Korfanteo i przyrzeczenia nie dotrzymał.

Konsekwentnie lekkomyślnie usunięty z stanowiska ministra Skarbu Michalskiego bardzo silnie zaznaczyły się na marce polskiej która wówczas tytanicznym wysiłkiem tego ministra została stabilizowana na 4,000 m. za dolara gdy obecnie 17,500 trzeba za niego płacić. Ale p. Naczelnik o tem nie myślał, mając tylko swoje cele na uwadze.

Obecnie Józef Piłsudski zrezygnował jakoby nieodwołalnie z kandydatury na prezydenta. I chcemy wierzyć, że tak jest w rzeczywistości. Bo chyba p. Naczelnik, po wynikach ostatnich wyborów, mógł się zorientować, czy ma za sobą większość lub też z kogoby się ona składała.

I to widocznie rozstrzygnęło wszelkie wątpliwości. Bo chyba nawet p. Piłsudski nie mógł się zdecydować na przyjęcie urzędu prezydenta, będąc wybranym większością jawnych wrogów Polski, zblokowanych w jedno sprzymierzenie „mniejszości narodowych” Żydów, Niemców i Rusinów. P. Piłsudski zorientował się, choć może dość późno, że to byłoby pogrzebaniem chociaż tej odrobiny popularności, która mógł mieć w pewnej sferze, czy partji.

Trzeba było czterech lat ciężkich doświadczeń, żeby p. Naczelnik doszedł wreszcie do tego przekonania, że „nie jest właściwym człowiekiem na właściwym stanowisku”. I to somoosadzenie swej działalności do pewnego stopnia powinno być dla p. Piłsudskiego okolicznością łagodzącą przed sądem historii, że człowiek ten wreszcie przejrzał, cofa się i żałuje za grzechy.

Nie poszedł na marne wysiłek jakie społeczeństwo zrobiło przy wyborach 5 i 12 listopada, wyborom bowiem należy zawdzięczać to przejrzenie p. Naczelnika i rezygnacja wobec nieuniknionej kompromitacji. Wyborcze zwycięstwo obozu narodowego prawdopodobnie jeszcze wiele więcej pomyślnych konsekwencji pociągnie za sobą.

Spółeczeństwo zorientowało się w swej siłę i wzmocniona na duchu tem śmieiej będzie walczyło z niepraworządem i nierządem. Wrogowie nasi „mniejszości” zdeklarowali się w swej nienawiści do państwa Polskiego, która ich złączyła w jeden blok. Wiemy teraz na kogo mamy liczyć i z kim, walczyć.

Polska wchodzi w nową fazę swej egzystencji państwowej. Skończył się okres walki o niepodległość kraju o złączenie ziem teraz stoją przed nami pokojowe zadania.

W sobotę Zgromadzenie Narodowe ma wybrać człowieka który jako najwyższy urzędnik państwowy — Prezydent Rzeczypospolitej zgodnie z przepisami Konstytucji przy współpracy ciał parlamentarnych będzie kierował nawa państwową. Musi być to człowiek dla którego zasady Konstytucji nie są zbyt ciasne i nie bę-

dzie on nawiedzany przez autokratyczne zachcianki. W swem poniedziałkowym oświadczeniu przed klubami lewicowymi p. Naczelnik Piłsudski za najważniejsze powody rezygnacji i podał brak, faktycznej władzy wojskowej, funkcję raczej reprezentacyjną nieodpowiedzialność uzupełnioną odpowiedzialnością ministrów za jego kroki. Dla takiego człowieka stanowiska w demokratycznym państwie konstytucyjnym

się nie znajdzie.

Forma rządu naszego państwa została już przez Konstytucję ustalona i bronić jej będziemy. A teraz pozostaje nam tylko skorzystać z rzeczywiście cennej rady ustępującego Naczelnika i szukać „Właściwego człowieka na właściwe stanowisko”.

Z.

Ani grosza ze skarbu państwa.

Pod tym tytułem pisze „Gazeta Poranna” Twierdziliśmy zawsze, iż Związek strzelecki nie jest organizacją apolityczną. Podkreślaliśmy niejednokrotnie, że grupuje on elementy zdecydowanie lewicowe, przy czem kult osoby Piłsudskiego gra w programie Zw. pierwszorzędną rolę.

Onegdajszy zjazd dostarczył tylko dowodów na poparcie naszych twierdzeń.

Jeden z matadorów Zw. strzel. p. Pola-kiewicz wręcz oświadczył:

„My możemy śmiało o sobie powiedzieć, iż istotnie jesteśmy pretorjanami p. Piłsudskiego.

„...nie boimy się reakcji, która chce usunąć komendanta. My, cała lewica i wszystko, co jest uczciwe chce komendanta”.

Wycieczki przeciwko „faszizmowi”, ataki i pogroźki wobec duchowieństwa, tryumf na łamach „Strzelca”, iż blok narodowy przy wyborach nie uzyskał większości, jednostronny dobór ludzi — wszystko to stwierdza raz jeszcze lewicowy, radykalny charakter Zw. strzel.

Obecnie cały wysiłek kierowników Zw. strzel. idzie w kierunku uzyskania jaknajświeższych zapomóg z kasy państwowej. Wprowadzić i dotychczas organizacja ta żyła przeważnie

kosztem skarbu i kosztem technicznej pomocy ze strony władz wojskowych. Jednakże dotychczasową pomoc uznano za niedostateczną.

Major Minkowski, reprezentant min. spr. wojsk., obiecał — podobno — pokrycie 50 proc. wydatków ze skarbu państwa. Gen. Sikorski przyrzekł także, większą niż dotychczas pomoc finansową i techniczną.

Skarb państwa naszego, żyjący wyłącznie niemal emisjami, nie posiada środków na cele i instytucje, które nie są koniecznościami państwowymi.

Ciekawi jesteśmy, kto upoważnił pp. gen. Sikorskiego i maj. Minkowskiego do angażowania skarbu w te wydatki?

Obrona granic należy do armji. Ją trzeba wyposażyć finansowo tak, by mogła całkowicie podołać stojącym przed nią zadaniom wojskowym, a nie budować obrony kraju na luznych Zw. Strzel.

Jeśli skarb polski nie posiada środków na należyte postanowienie obrony gazowej, jeśli Instytut Gazowy buduje się ze składek narodowych, to skąd te hojne zapowiedzi subsydjów dla Zw. Strzel?

Ani grosza ze skarbu państwa na lewicowy Zw. Strzel (5)

Zydowska masoneria w Polsce.

o) Korespondent paryski „Gazety Warszawskiej” pisze pod datą 30 listopada:

Żydowska agencja prasowa z Zurychu „Jüdische Presszentrale”, donosi w swym komunikacie z 17 listopada, że członkowie loży Bnei-Brith postanowili założyć polską lożę centralną.

Loże „Bnei-Brith” jest to czysto żydowska gałąź masonerii, zupełnie autonomiczna i wyłącznie żydowskim celom służąca.

„Jüdische Presszentrale” zaznacza, że w Polsce istniały dawniej loże tylko w Krakowie, Lwowie, Poznaniu i na Górnym Śląsku. Loże krakowska i lwowska należały do austriackiego związku loży masonskich w Wiedniu; zaś

loże poznańska i górnośląska należały do niemieckiej Wielkiej Loży w Berlinie. Pod rządami rosyjskimi loże te były zakazane.

Zdaje się — pisze „Jüd. Pressentr.” — że udało się wpływowym żydom uzyskać od władz polskich prawne uznanie loży pod zwierzchnictwem Wielkiej Loży Bnei-Brith w Warszawie. Loże Górnośląskie, oraz poznańska, wolały jednak, po opuszczeniu związku loży niemieckich, przejść w bezpośrednią zależność od najwyższej loży „Bnei-Brith”, z siedzibą w Chicago.

Ciekawą rzeczą, jakimi drogami i przez kogo tajny kahał żydowski uzyskuje od władz polskich prawo na założenie Wielkiej Loży w Warszawie.

Kronika zagraniczna

Zniesienie 8-godzinnego dnia pracy

(x) Z Belgradu donoszą:

Ministerium dla spraw społecznych w drodze rozporządzenia zarządziło zniesienia 8-godzinnego dnia pracy. 8-godzinny dzień pracy obowiązuje dotąd tylko robotników ciężko pracujących fizycznie. Zaś robotników pracujących lżej, obowiązuje 9-godzinny dzień pracy, dla handlowców zaś 10-godzinny dzień pracy. (2)

Głodówka siostr Mac Swinney'a.

(x) Zaareztowana niedawno za manifestację anty-angielską, p. Mary Mac Swinney rozpoczęła głodówkę, żeby zaprotestować przeciw swemu więzieniu, które uważa za nieprawne. Jest ona siostrą lorda-majora miast

Cork, który zagłodził się w więzieniu, protestując przeciw przemocy angielskiej. P. Mac Swinney głoduje już od dwóch tygodni w więzieniu Mountjoy. Władze odmówiły jej siostrze, Annie Mac Swinney widzenia się z nią. Wtedy p. Anna rozpoczęła głodówkę przed więzieniem. Musiano ją położyć do łóżka. Mary Mac Swinney podobno jest umierającą. (5)

Król Kurdystanu.

(x) Pisma sowieckie donoszą, że jakoby pod protekcją Anglii zostało ogłoszone królestwo Kurdystanu. Na króla został powołany szeik Machmud, który przybył do Sulejmanji w towarzystwie instruktorów wojskowych angielskich z 10,000 karabinów, działami, amunicją etc. (2)

NA MARGINESIE.

Prawica.

Prawicą się żegnasz,
Prawicą pracujesz,
Prawicą wrogów przegnasz
I Wolną Polskę zbudujesz.

Prawica jest w życiu
Alfa i omega;
Prawica obroni
Ojczyznę od zlego.

Prawica podpiszą
Sprawiedliwe prawa,
Prawica w obronie
Pokrzywdzonych stawa.

Prawica dobrobyt
Zaprowadza wszędzie,
I dzięki prawicy,
Polska kwitnąć będzie.

Więc, gdyś jest człek prawy
I chcesz szczęścia dużo,
Wiedz, że tylko prawica
Da ci je pełną krużal!

(2)

Kropka:

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Pożar Włodawy.

(K) W miasteczku Włodawa, przy ul. Trzeciego Maja, wybuchnął groźny pożar, który rozmiarami swymi sięga niepamiętnych dla tego miasteczka czasów.

Pożar powstał w piekarni Wacława Antoniewskiego, gdzie zajęto się nagromadzone na strychu siano.

Płomienie objęły domy sąsiednie i sklepy, zalewając miasteczko falą płomieni.

Spłonęły dwa sąsiednie domy oraz kilkanaście sklepów, z których towary zdołano uratować.

Nadto uległ ciężkim poparzeniom parobek Antoniewskiego, Mikołaj Bratnik, który spał w sianie na strychu piekarni.

Straty wynoszą z górą siedemdziesiąt milionów marek. (2)

296 kilometrów martwych linii kolejowych w Polsce.

(K) Według danych z biura prezydjalnego ministerstwa kolei żelaznych, w Polsce znajduje

się obecnie 296 kilometrów linii kolejowych na których ruch pociągów wcale nie został podjęty.

Jedną z takich linii jest naprz. kolej Tłuszcz — Pilawa, zbudowana w końcu XIX w. w celach strategicznych przez Rosjan.

Zapytane w tej sprawie władze eksploatacyjne min. kolei odpowiedziały, że ruch na tych odcinkach nie jest podjęty z powodu braku potrzeb. Większość tych linii są to albo linie strategiczne, albo też „przyfrontowe” z naszego pogranicza wschodniego. Te ostatnie staną się użyteczne dopiero po ustaleniu ruchu kolejowego z Rosją. (2)

Przywódcą komunistów murzyńskich jest... żyd z Łodzi.

Jak podaje „Kur. Warsz.,” dnia 5 listopada r. b. rozpoczął się w Moskwie czwarty kongres kominternu, t. j. komunistycznej między narodówki: Oprócz „przedstawicieli” angielskich, francuskich, czeskich, polskich, niemieckich, węgierskich i amerykańskich komunistów — po raz pierwszy notowano obecność delegatów proletariatu murzyńskiego. Czarne karykatury „uciśnionych robotników i włościan” były witane z entuzjazmem.

Między innymi towarzysze z pod znaku Dąbala z gorącą wystąpili przemową, życząc radykalnym negrom, aby stali się „epoką, na której gmach swój zbuduje międzynarodowa rewolucja”. Jakaż jednak zapanowała konsternacja wśród „polskich komunistów”, gdy dzwonił głos prezesa delegacji murzyńskiej zwrócił się do nich z krótką, ale serdeczną odpowiedzią w języku polskim. Szczególnie wzruszony był towarzysz Wardęski — gdy się po chwili dowiedział, że przywódcą uciśnionego proletariatu murzyńskiego p. Beron jest... też żydkiem z Łodzi. (4)

Fabrykacja Polaków.

Na zasadzie udoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych uzyskali zezwolenie na zmiany nazwiska

Lipszyc Jerzy urz. państwowy	na Licki
Mühlstein Stanisław przemysł.	na Milecki
Zweigbaum Karol urzędnik	na Drzewicki
Goldberg Al. Konrad adwokat	na Lorski
Siedź Jakób cukiernik	na Siedziński

Obrazki sejmowe.

Godzi się zanotować kilka ulotnych spostrzeżeń z otwarcia Sejmu. Nie wielkiej wagi jest fakt, że prawie wszyscy posłowie, dość chaotycznie z wyjątkiem prawicy rozbici po całej sali, okazali wielkie znużenie w wyrazie twarzy a w oczach śpiączkę. Nie znaczy to, by ich otwarcie Sejmu nużyło, owszem, nerwowymi ruchami, zwłaszcza w chwili ślubowania w czasie którego trzeba było powstać, zdradzały żywe przejęcie się doniosłością chwili.

Wszedł p. Naczelnik Państwa, powitany oklaskami z lewicy i z galerji. Wyhaftowani złotem dyplomaci państw zagranicznych, którzy długim szeregiem w loży swej stali, pochylili się, by dokładniej mózgi obserwować P. Naczelnik Państwa czytał swoje orędzie głosem donośnym o matowym dźwięku. Skończył, poczem na oklaski z lewicy odpowiedział skinieniem głowy — najwyraźniej zwracając się ku prawicy.

Po wywołaniu do ślubowania wstał poseł Hruckij i demonstrując swe polityczne przekonania ukraińskie — zawołał donośnie nie bez pewnego zażenowanego drżenia głosu:

— Prysiaha, ul!

Odezwało się kilka żywych protestów ze strony prawicy, czem widocznie poseł Hruckij skonsternowany — zanim jeszcze tymczasowy Marszałek Sejmu dokończył zdania, w którym nawoływał go do wymówienia przyrzeczenia po polsku — poderwał się powtórnie i przyciszonym nieco głosem powtórzył:

— Ślubuję!

Aliście jakby na komendę inni posłowie ukraińscy widząc, że trudno będzie wykreślić się sianem, przynajmniej końcówkę przekreślając z ruską, odzywali się w kolejce:

— ślubuju..

Na to wstydlive kiwanie palcem w bucie nie odezwał się już żaden głos protestu.

W loży dziennikarskiej żywa wymiana zdań na temat większości sejmowej. Jako szczęśliwy w tej mierze prognostyk podawano fakt

Lojalność naszej mniejszości.

Pomorska policja wykryła spisek konspiracyjny niemiecko — bolszewicki dążący do obalenia obecnego ustroju Rzeczypospolitej polskiej. Wszystkie stowarzyszenia niemieckie na Pomorzu, a szczególnie w Grudziądzu działają ściśle według wskazówek Berlina i Moskwy, przez które są subwencjonowane. Rewizje przeprowadzone w Frauenburdzie, Lehrverdie, Deutschturnsbundzie oraz u działaczy bolszewickich dały obfite materiały. W związku z tem aresztowano w domu grudziądzkiego działacza komunistycznego Golebiowskiego studenta Hordego, przy którym znaleziono kompromitujące odezwy i dokumenty.

Okazało się, że niemiecki minister spraw wewnętrznych asygnował w r. 1921 170 milionów marek niemieckich na agitację niemiecko — bolszewicką w byłym zaborze pruskim. Z tego widać że Niemcy nie mając pieniędzy na zapłacenie zobowiązań wojennych mają setki a obecnie zapewne i tysiące milionów na propagandę wywrotową za granicą, chcąc wywołać w Polsce podobny przewrót, jak w Rosji, aby tym sposobem zagarnąć na nowo część Polski, którą utracili.

Minawki republikańskie

Miliardy dla wrogów Państwa.

Lwowska „Gazeta Codzienna” pisze: Zaiste zaczynamy s'awać się powoli państwem wszelkich niemożliwości. A oto jeden nowy dowód: Istnieje we Lwowie gr. kat. ks. Damian Łopatyński, katecheta szkolny, który stał wkrecał się jako katecheta do zakładów szkolnych polskich a omijał ruskie. Wygodniej mu bowiem było mieć po 2—3 uczniów, przyczem nie miał żadnej roboty — i nie „męczył” się w gimnazjach ruskich. Ostatnio ks. Łopatyński uczył w państw. liceum im. Kł. Jadwigi. Księdzu temu Kuratorjum szkolne we Lwowie już od dwóch lat udzieliło płatnego urlopu z pełnymi poborami i dodatkami. Ks. Łopatyński fakt ten wykorzystuje do ustawicznych tajemniczych jazd do Wiednia i Głańska, a owinia publiczną wskazuje na niego jako na kurjera między rządem Petruszewicza we Wiedniu a Lwowem.

— Niechby nauczyciel lub nauczycielka Polka, czegoś takiego zażądali. Wysmianoby ich lub zwolniono ze służby. Tu zaś Kuratorjum szkolne ze szkoda Skarbu i bezpieczeństwa Państwa tuczy ks. Ł. milionami — a ten używa na „odpowiednie” cele wolnego czasu. (2)

że w tej loży objawiały się już indywidualne dyrektywy, jak godzić różne rozbieżności polityczne.

Oto I. Manczei, były korespondent lwowskiej „Gazety Porannej” przed wojną, potem przez Moskali wysiedlony na Sybr. gdzie wychrzczył się, jako korespondent i współpracownik różnych pism w Warszawie i na prowincji — potrafił jednak bez rozcinania węzła gordyjskiego łączyć praktycznie różne sprzeczności i oto w czasie wyborów funkcyjował jako:

1. korespondent lwowski „Gazety Porannej”, gdzie popierał listy Nr. 10, 12 i 14.

2. referat polityczny warszawskiego „Naszego Kurjera”, gdzie moził się nad wywyższeniem 20.

3. korespondent lwowskiej „Chwili”, którą informował w myśl ideowych założeń 17—stki.

Obecnie p. Manczei dalej funkcjonuje w powyższych pismach i ideowych kierunkach stając za wzór, jak można godzić praktycznie „utile cum dulci”.

(8)

Słowo Polskie.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dziś: Środa 6 grudnia, Mikołaja
Wschód słońca o. 7 m. 27
Zachód s. 3 m. 22

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 65)
„Ahaswer“

Filharmonja (Dzielna 20)

Teatr „Scala“ (Cegielniana 13)
„Variete“

„Casino“ (Piotrkowska 67)
„Wielka rewolucja francuska“

„Luna“ (Przejazd 1)
„Agencja Oriów“

„Orion“ (Przejazd 2)
„Dwie sieroty“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Dziewczę z Absynji“

„Nowości“ (Piotrkowska róg Główniej)
„Porwanie Lady Gerystock“

„Dom Ludowy“ (Przejazd 54)
„Napoleon I i M-me Sans-Gené“

— Kalendarzyk historyczny.

1492 Krzysztof Kolumb odkrywa Hiszpanię (Haiti)

1830 Chłopi jako dyktator wydaje odezwę.

Wiadomości bieżące

— Dzieci dla dzieci.

Czerwony Krzyż Młodzieży w Łodzi, mając za jedno z głównych zadań w obecnej chwili pomoc dzieciom repatriantów, wysłała na „gwiazdkę“ dla dzieci w ziemi grodzieńskiej sukienki, broszury, książki i zabawki.

Czerwony Krzyż Młodzieży ufny, że młodzież nasza z radością zechce przyczynić się do uprzyjemnienia świąt tym dzieciom, które najbardziej może ucierpiały przez wojnę, zwraca się z gorącym apelem o składanie na pomieniony cel książek i zabawek. Dary przyjmowane będą w biurze Pol. Czerw. Krzyża (Piotrkowska Nr. 96) w godz. od 9—3 pp. do dnia 12-ego grudnia. (2)

— Instytut przeciwgazowy.

b) Wkrótce zostanie otwartym w Łodzi oddział warszawskiego instytutu przeciwgazowego. Oddział ten będzie zależnym od komitetu obrony przeciwgazowej w Warszawie, na którego czele stoją Jan Zaglenczyński i pułk. Adolf Małyszko. Komitet wydał odezwę wzywającą do składania ofiar na instytut przeciwgazowy. (8)

— Strajk w hotelach.

b) Związek pracowników hotelowych wystawił żądania podwyżki płac o 35 proc. Właściciele hotelów żądań tych nie uwzględnili, wobec czego onegdaj wybuchł strajk w hotelach łódzkich. Na drzwiach hotelów wywieszono za wiadomienia, iż hotel zamknięty zostaje o godz. 11—ej wiecz., zarząd za skradzione rzeczy nie odpowiada i wzbrania wstępu osobom obcym do hotelu. Pokoje w hotelach są nieopalone zaś w portierni pracują właściciele lub ich zastępcy. W sprawie tej w dniu dzisiejszym ma się odbyć w województwie konferencja. (8)

— Bruk przy ulicy Dzielnej.

b) Dzięki temu, iż wydział brukarski otrzymał potrzebną ilość kostki bazaltowej jezdni na ul. Dzielnej została doprowadzona do porządku i po kilkumiesięcznej przerwie ruch kołowy na tej ulicy został z powrotem przywrócony. (8)

— Z Koła Przyjaciół Harcerstwa.

Walne zebranie członków „Koła Przyjaciół Harcerstwa“ odbędzie się w niedzielę 10

b. m. o godzinie 4 popołudniu w gimnazjum państwowym im. Szczanieckiej (Pomorska 16)

Zarząd koła uprzejmie prosi wszystkich członków o niezawodne i punktualne przybycie, gdyż na porządku obrad są niezwykle ważne sprawy.

Przewodniczący Dr. Jan Jarosz, Sekretarz Aleksander Pawłowski. (4)

— Sprostowanie

W poniedziałkowym numerze naszego pisma pomieszczona została notatka p. t. „O spowiedź dla nowożeńców“ która jak zbadaliśmy nie odpowiada danym faktycznym. Ukazała się ona wskutek przeoczenia redakcji i niniejszym ją prostujemy. (7)

— O sanitarnej stan miasta.

Za anty-sanitarny stan na posesjach pociągnięto do odpowiedzialności właścicieli domów Nr. 82 przy ul. Przedzalnianej i Nr. 28 i 69 przy ul. Tatrzańkiej. Za brudy w sklepach pociągnięci zostali do odpowiedzialności Jan Krzemieński Napiórkowskiego 100. Helena Pa kuła, Częstochowska 4 i Stanisława Stasiak, Częstochowska 14.

W obrębie 10 komisariatu pociągnięto do odpowiedzialności 9 właścicieli nieruchomości za pozbawienie swych lokatorów urządzeń wo dociągowych. (7)

— W prawie żądań pracowników miejskich

W związku z żądaniami pracowników miejskich odbyła się we wtorek dn. 6-go grudnia r.b. konferencja przedstawicieli związków z przedstawicielami magistratu.

Rokowania te nie doprowadziły do pożądanego rezultatu. Przedstawiciele pracowników miejskich obstają przy pierwotnych żądaniach grożąc w razie ich nieuwzględnienia strajkiem. (7)

Celem pokojowego załatwienia konfliktu magistrat zwrócił się o interwencję do Centralnej Komisji Związków Zawodowych.

Magistrat spodziewa się, że pracownicy miejscy zrezygnują ze swych żądań.

Wypadki i kradzieże

— Samowola kamienicznika.

b) Właściciel domu Nr. 51 przy ul. Zgierskiej, Józef Urbanowski, skorzystawszy z nieobecności lokatorki tego domu Leokadii Sosnkowskiej powyrzucił z mieszkania jej wszystkie rzeczy i zamknął drzwi. W sprawie tej interweniowała policja i bohaterki kamienicznik pociągnięty został do surowej odpowiedzialności sądowej. (8)

— Przykładowy kontroler.

b) Na stacji Łódź—Kaliska władze policyjne spisały protokół na kontrolera Kwiatkowskiego, który wziął od pasażera Feliksa Łódzkiego 2400 mk. rzekomo jako karę na przejazd bez biletu. Protokoły przesłano prokuratorowi. (8)

— „Czarna ręka“ działa.

b) Niejaki Majlech Asz zam. przy ul. Brzezińskiej 10 otrzymał list, w którym jakaś banda zażądała złożenia 10 milionów mk. grożąc w przeciwnym razie skutkami oporu. Sprawą tą zajęła się policja i prowadzi energiczne dochodzenia celem ujęcia szantystów.

— Zdemaskowanie fałszywego agenta.

Do Łaji Blimsztajn zam. przy ul. Piotrkowskiej 82, przybył jakiś nieznany jej mężczyzna, który podawszy się za agenta komisji śledczej zaproponował jej pomoc w zatargu jej z gospodarzem domu. Ponieważ przybył wydał się B. podejrzanym B. wysłała kogos zawiadomieniem do urzędu śledczego starając

się w międzyczasie przetrzymać mniemanego agenta u siebie. Wkrótce przybyli agenci policji śledczej i przekonali się, iż „agent“ posiada fałszywą legitymację funkcjonariusza policji śledczej na imię Stanisławy Cichowskiego. Stwierdzono, iż aresztowanym jest Dawid Cederbaum mieszkaniec Warszawy. Porozumiano się z policją warszawską, która również Cederbaumu poszukiwała za podobne sprawy.

Energiczne dochodzenie ustaliło, iż Cederbaum zwrócił się do właściciela domu Menasa Bławata i oświadczył mu iż jest agentem policji i poszukuje niejkiej Cederbaumowej. W trakcie rozmowy Bławat zaproponował pseudoagentowi aby dopomógł mu pozbyć lokatorki Łaji Blimsztajn. Pertrakcja jednak nie doprowadziła do skutku, gdyż Bławat nie chciał za „robotę“ zapłacić 200,000 mk. Wobec tego Cederbaum udał się do Blimsztajnowej i chciał przy jej pomocy zarobić owe 200,000 mk. Tu jednak został przez policję aresztowany. (7)

— Kradzież

Z mieszkania Tauby Kaławskiej skradła służąca jej Marja Wróblewska różnych rzeczy wartości 3 milionów mk. (8)

Teatr i muzyka

— Teatr Miejski.

Dziś, w środę 6 grudnia premiera nadszy czaj ciekawej sztuki zmarłej niedawno autorki polskiej Gabryeli Zopolskiej „Ahaswer“. Wstrząsające sytuacje dramatu odtworzone zostaną przez dyr. H. Barwińskiego, p. Leonję Barwińską, p. Felicję Mayen-Koronowską i Eugenję Brandtówną.

— Poranki literackie teatru miejskiego.

Kierownictwo teatru miejskiego zamierza urządzać co drugą niedzielę poranki literackie złożone z prelekcji wybitnych literatów i recytacji artystów teatru.

Cykl poranków zainauguruje dnia 10 grudnia o godz. 12 w poł. uroczysta akademja ku uczczeniu piętnastej rocznicy śmierci Stanisława Wyspiańskiego. Na program złożą się recytacje z utworów lirycznych, rapsodów i dramatów wielkiego artysty — wieszczą oraz prelekcja poety Józefa Wittlina, kierownika literackiego teatru.

Bliższe szczegóły podane będą później. (7)

Ze sądów

— 3 lata więzienia za komunizm.

b) Onegdaj sąd okręgowy pod przewodnictwem sędziego Kala, rozwał sprawę Leona Lipskiego i Adama Kota, oskarżonych o agitację komunistyczną na terenie Państwa Polskiego.

W końcu kwietnia r.b. policja otrzymała poufne zawiadomienie, iż w Łodzi bawi członek centralnego komitetu komunistycznej partii robotniczej Polski, Leon Lipski. 26 kwietnia policja weszła do mieszkania Eleonory Kot przy ul. Kilińskiego 144, gdzie mieszkał Lipski, celem przeprowadzenia rewizji. W mieszkaniu oprócz właścicieli mieszkania zastano Lipskiego, który podał się za Edwarda Zakrzewskiego. Podczas rewizji znaleziono odezwy, wzywające do walki z kapitałem i zaprowadzenia między narodowej republiki rad. Sprowadzony do urzędu śledczego Lipski przyznał się do należenia do R. P. K. P. Ponieważ skonstatowano, że z Lipskim pozostawał w ścisłym stosunku niejaki Adam Kot, przeprowadzono i u niego rewizję w mieszkaniu. Aresztowany Kot również przyznał się do należenia do partii komunistycznej.

Na sądzie obaj przyznali się do winy. Lipshi zeznał, że jest komunistą z przekonania, był płatnym funkcjonariuszem i miał za zadanie propagandę komunistyczną w związkach za wodowych łódzkich. Kot zaś był skarbnikiem.

Oskarżenie popierał podprók. Szmidt, który żądał ukarania podsądnych, opierając się na ich zeznaniach na sądzie.

Obrońca oskarżonych adw. Soufgil z Warszawy (następca adw. Duracza) prosi o łagodny wyrok, podając jako okoliczność łagodzącą przyznanie się oskarżonych na sądzie, oraz taktowne zachowanie się ich w policy i na rozprawie sądowej

Sąd skazał obu oskarżonych po 3 lata więzienia z pozbawieniem praw. (8)

Komunikaty

— Ogólne zebranie akuszerok m. Łodzi.

W dniu 7-m. grudnia b. r. o godz. 4-ej pp. odbędzie się ogólne zebranie przy ul. Montuszkii Nr. 11, na które zaprasza zarząd wszystkie członkinie (2) Zarząd.

Ze świata

NAJSTARSZE WINO.

(§) Muzeum winogrodników w Speyer posiada okaz niezwykle.

Jest nim znaleziona w okolicach Speyer, wśród wykopalisk rzymskich, butelka wina, pochodzącego z 3-go wieku ery naszej.

Wino to, liczące już siedemnaście wieków, jest gęste, barwy ciemnej i nie nadaje się już do użycia. Butelka, w której wino znaleziono, zachowała się bardzo dobrze i przypomina kształtem litrową butelkę dzisiejszą. (5)

REZOLUTNY DOROŻKARZ.

(§) W tych dniach — opowiadają dzienniki berlińskie — przez Landwehrkanal w Berlinie jechała o północy dorożka. Nagle z dorożki wyskoczył jadący nią mężczyzna, i rzucił się do kanału.

Ujrawszy to, dorożkarz zeskoczył bez namysłu z kozła i ze słowami na ustach: „Już ty mi nie ujdiesz!” — podążył do wody za swym pasażerem, wydobył nieprzytomnego na brzeg i odwiózł go na stację ratunkową.

Tu okazało się, że niedoszły samobójca jest lekarzem japońskim, studującym w Berlinie. Po uzyskaniu przytomności, japończyk musiał zapłacić dorożkarzowi nie tylko należność za jazdę dorożką, lecz jeszcze wysoką sumę za akcję ratunkową. Dopiero wówczas rezolutny dorożkarz puścił swego klienta.

Uratowany lekarz zaprzecza, aby chciał popełnić samobójstwo i oświadcza, że sam nie wie, dlaczego skoczył do kanału. (5)

DARY ABISYNSKIE DLA KRÓLA ALBERTA.

§ Do Brukseli przybyła specjalna misja regenta Abisynji, Ras Taffarięgo, przywożąc cenne dary dla króla Belgów Alberta.

Dary te składają się z tarcz, wieńców i rzędów na konie, ozdobionych złotem i drogimi kamieniami. Jeden z przywiezionych pułkierzy należał do cesarza abisyńskiego Meneka, który nosił go podczas bitwy pod Adową, tak nieszczęśliwej dla Włochów.

Poprzednio dar taki przysłany był do Europy raz tylko, mianowicie carowi Mikołajowi II, który pierwszy uznał niepodległość Abisynji. (4)

OLBRZYMI POSĄG CHRYSYUSA.

§ Jak wiadomo, na wysepce u wejścia do parku nowojorskiego stoi olbrzymi posąg Wolności, dzieło rzeźbiarza francuskiego, Balthusa, ofiarowany Ameryce przez Francję.

Brazylijczycy zamierzają w podobny sposób ozdobić port Rio de Janeiro, zamiast jednak symbolu wolności, stanąć ma tam olbrzymia postać Zbawiciela.

Posąg ten wzniesiony będzie na szczycie góry Corcorado, wznoszącej się na 800 metrów nad powierzchnią morza, za miastem i panującej nad całą wspaniałą zatoką w Rio de Janeiro.

Na wysokości 50 metrów, kolosalna postać Chrystusa widoczna będzie zdaleka nie tylko od strony morza, lecz i z głębi łąd, poza łańcuchem gór, okalających zatokę. (4)

STARE DRZEWA.

§ Za najstarsze drzewo na świecie uchodzi do niedawna cyprys, rosnący w miejscu włości meksykańskiej Santa Maria del Tule a którego wiek obliczano na 5000 lat. W 1803 r. odwiedził drzewo to Humboldt i kazał przybić na niem tablicę pamiątkową, którą z czasem zupełnie obrosła kora, co świadczy o żywności sędziwego drzewa.

Okazuje się jednak, że starszym jeszcze drzewem jest sekoja, rosnąca w gorach Sierra Nevada (w Ameryce północnej), w której pniu utworzyła przyroda tunel tak obszerny, że przejechać można w nim wysokim wozem.

Sekoja ta liczy 8000 lat, a więc była już staruszką, gdy faraon Chaops budował piramidy w Egipcie. (4)

FANTAZJA MILJARDERKI

§ Mieszkanka Filadelfji, znana z bogactw, pani B. C. Allen, uprzykrzyła sobie zbytki, w jakich żyła dotychczas i zapragnęła mieć skromny wygodny dom, przytulne pokoje z kominkami. Dotąd mieszkała w pałacu, zbudowanym, przed kilku laty, kosztem 100 tysięcy ft. w modnej dzielnicy Broadmoor w pobliżu Colorado Springs, i urządzonym z artystycznym przepychem. Ponieważ jednak pani Allen lubi otoczenie swej wspaniałej siedziby, wzniesionej w stylu zamku z epoki Tudorów, i nie chce mieć przed oczami innego krajobrazu, przeto rozkazała go zburzyć i wybudować na tem samym miejscu dom, który byłby bardziej homelike, według wyrażenia angielskiego niż kosztowny pałac.

Przemysł i handel.

O porty dla Polski.

(=) Na posiedzeniu stałej komisji dla spraw portu gdańskiego, z udziałem członków rady portowej przedstawicieli zainteresowanych ministerjów, knieciwa i ligi żegluga polskiej wyrażono następującą opinię:

Porty zagraniczne dla Polski mają odgrywać tylko rolę portów pomocniczych, większe inwestycje w porcie gdańskim na razie są przedwczesne i ofiary finansowe winny być obrócone raczej na budowę portu w Gdyni, i że dopiero po wybudowaniu w Gdyni małego portu można przystąpić do rozstrzygnięcia zagadnienia, na który port główne wysiłki polskie należy skierować. (5)

Stosunki handlowe z Austrią.

(=) W Izbie handlowej i przemysłowej mówił prezydent wiedeńskiej Izby handl.-przem. P. Twardowski, o stosunkach handlowych polsko-austriackich.

Układ handlowy polsko-austr. zawarty przy wybitnym współdziałaniu Izby wiedeńskiej, zapewniając obu kontrahentom zbyt nadprodukcji, dla Polski — głównie węgla i środków spożywczych, dla Austrii 1 | 3 maszyn i narzędzi, 1 | 5 szkła, 1 | 7 wełny i t. d. opiera się na podstawie największego uprzywilejowania w dziedzinie ceł i komunikacji. Wśród wielu innych punktów umowy odznacza się artykuł o zrzeczeniu się przez Austrię możliwości transportowania środków wybuchowych

bronii do Rosji, przez terytorjum polskie.

Traktat nie obejmuje jednak całości obustronnych interesów, zawiera luki i to poważne. Do nich należą: problem wzajemnych pomocy prawnych w zakresie skarg handlowych, umów i t. p.: brak porozumienia się w sorawach paszportowych, opłat celnych i t. d. Odnośnie do wiz paszportowych p. Twardowski sądzi, iż są one niepotrzebne w stosunkach z Austrią.

Z uwagi na to, że prawie całą nadprodukcję węglową, bo 90%, wywozimy do Austrii, zatem na nasz główny rynek zbytu, należy dołożyć wszelkich starań, by rynku tego nie utracić. Konkurentami Polski na rynku wiedeńskim są bowiem: węgiel francuski i małokaloryczny czeski, obecnie jeden i drugi droższy od polskiego.

Na razie nie ma podstaw, niestety, do obaw, by waluta polska osiągnęła poziom korony czeskiej, jednak uwaga jest zaleconą.

Przedstawiając następnie prace Izby wiedeńskiej i wyniki jej półtorarocznej działalności wskazał prelegent na konieczność zaopiekowania się stroną finansową Izby przez rząd polski. (5)

Bilans handlowy polski polepsza się

U p. ministra handlu i przemysłu odbyła się konferencja prasowa, na której p. wice-minister Strassburger informował o polityce przywózowej i wywózowej Polski. Ograniczenia przywózowe dotyczą obecnie tylko 18 artykułów. Ograniczenia wywozu są szersze i dotyczą potrzebnych w kraju surowców i żywności, na których wywóz pozwala się jedynie wyjątkowo, o ile danego artykułu jest nadmiar, np. ziemniaków. Bilans handlowy Polski polepsza się z miesiąca na miesiąc. W chwili obecnej wartość wywozu niemal równoważy się z przywozem.

Giełda łódzka. z dnia 5 b. m.

		w plac.	żadan.	transz
Dolary St. Zjedn.	czeki	17290	17430	—
	gotówka	17300	17450	—
Franki belgijskie	gotówka	—	—	—
	czeki	1115	1125	—
Franki francuskie	gotówka	—	—	—
	czeki	1210	1220	—
Franki szwajcarskie	gotówka	—	—	—
	czeki	3300	3330	—
Korony austriackie	—	0 24 1/2	0 25 1/2	—
Funty angielskie	gotówka	—	—	—
	czeki	79000	79270	79250
Korony czeskie	—	540	550	—
Marki niemieckie	gotówka	2,25	2,40	—
	czeki	2 10	2,20	—
Miljonówka	—	—	1725	—
Bank Związku Sójpek Zarobkowych	—	—	—	—

Giełda warszawska

Dol. St. Zjd.	17375	Dol. Kanad.	—
Marki niem.	—	Funty	—
		Czeki wplaty.	
Belgia	1120	Londyn	7 8700
Berlin	2.12 1/2	Nowy Jork	17350
Gdańsk	2.12 1/2	Paryż	1216
Praga	543.50	Wiedeń	25.00

Akcje.

Bank hand.	30000	Ostrowiec	52500
" Dyskont	—	Rudzi	27750
" Kredyt.	16500	Starachowice	41000
" Zjed. Z Pol.	8000	Zyrardów	—
Cukier	—	Sorkowski	8050
Drzewo	—	Zegluga	—
Lilpop	45500	Jablkowscy	8000
Cegielski	43000	Nafta	4400

Na wypłatę

banki, obrusy, ręczniki, płótna, towary damskie i męskie. (4928a2)

MARKOWICZ I S-KA

Piotrkowska 37 w podwórzu.

Nie można taniej!!!

Tylko za 10.500 mk

Zegarek S. „ENORE” patent (nie cylindr.) wysyłam za zaliczeniem pocztowym po otrzymaniu zamówienia (bez zaliczki) elegancki i nocny, kieszonkowy, odkryty męski płaski zegarek, systemu „CHRONOMETR” z czarnej angielskiej stali, chód dzwiczny, na kamieniach „REMONTOR”

Specjalne urządzenie zabezpiecza sprężynę od uszkodzenia. Cena niebываła na krótki czas tylko 10,500 marek, dwie sztuki 20,500 Mk. trzy sztuki 30,000 Mk. Zegarki Nr. 419 z lepszego gatunku Mk. 15,850. i 25,000 marek.

!Nowość zegarek „Błyskawica“!

z samoświecącym w nocy cyferblatem, pokazującym dokładnie czas w ciemności. Eleganckie modne nikielowe zegarki szwajcarskie dla Panów i Pań na ręce ze skórzanym paskiem najnowszych fasonów, chód dzwiczny na kamieniach. Cena tylko na krótki czas 17,500 Mk. dwie sztuki 34,500 w lepszym gatunku 25,000, 30,000 i 35,000

Zegarki wysyłam wyregulowane z gwarancją za dobry chód na 3 lata.

Koszta przesyłki i opakowanie na rachunek kupującego.

Zamówienia adresować:

Przedstawiciel szwajcarskich zegarków
JOZEF JAKUBOWICZ,

Warszawa, Sienna № 27 — 28 (dom własny).

UWAGA: Kupujący nie ryzykuje, jeśli towar się nie podoba, przyjmuje z powrotem i zwracam pieniądze.

Mnożstwo listów dziękczynnych otrzymujemy. lecz z powodu braku miejsca podajemy poniżej tylko niektóre z nich:

1) W. P.

Zegarek otrzymałem i jestem z niego zadowolony. dziękuję za niego. Proszę o wysłanie jeszcze jednego takiego samego Zegarki pańskie polecam wszystkim znajomym p. Zywiec Lę L. 16, I | VII 1922 r. Juljan Kurtz,

II) W. P.

Serdecznie dziękuję za przysłanie mi zegarka „Błyskawica”. Jestem bardzo zadowolona, gdyż chodzi dobrze. p. Marja Kościenicka Zakopane 16 | VII 1922 r.

III) W. P.

Zegarek z Pańskiej firmy otrzymałem i jestem bardzo zadowolony. Zegarek ma nadzwyczajny chód. Już dzie sięciu kupców miałem na niego.

Dymitr Szkolnik urzęd. kolej. telegr. Stacji Bobrowka od Jarosław, Małopolska 27 | X 1922 r.

4656dp

Wobec zmiany właściciela

przedsiębiorstwa
przewozowego **M. LENTZ**

— w Łodzi —

upraszam te osoby, które nie życzą sobie pozostawić na dół swoich u mnie na skład złożonych rzeczy o łaskawe odebranie takowych przed 1 stycznia 1923 r., gdyż w przeciwnym razie rzeczy te przekazane zostaną nowonabywcy do przechowania bez mojej odpowiedzialności.

b. właściciel przedsiębiorstwa
W. LENTZ.

Łódź, dn. 4 | XII 1922

5.2172

Zagubiony został weseł

w sumie 400,000 — wystawiony przez B. Dorasz akceptowany przez Walerję Adam żyrem R. Stobiecki płatny dn. 8.XII.1922 w Banku Bydgoskim w Chełmie.

Weseł niniejszy zostaje unieważniony.
4992:8 H. S E R.

Szwajnia „BRYGADY”

Sienkiewicza 77 (Piotrkowska 136) poszukuje robotniczek w łasnemi maszynami do masowych robot krawieckich wojskowych. Zapewniona ciągłość pracy i znaczne zarobki. (4998K) Zarząd.

Na raty!

4999:50

Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary lokcyjne, bieliznę i t. p.

UWAGA: Wykonuje wszelkie obśzalanki podług najnowszych fasonów „kononomia” Górny Rynek 5 | 6.

Na raty!

Stare zapasy

Damskie koszule

z madepolamu 8⁵⁰⁰ 7⁵⁰⁰ 6⁵⁰⁰
z batystu 12⁶⁰⁰ 10⁵⁰⁰ 9⁵⁰⁰

Majtki damskie

z madepolamu 9⁵⁰⁰ 8⁵⁰⁰ 7⁵⁰⁰
z batystu z koronkami 13⁵⁰⁰

Staniczki

z batystu haftowane 4⁵⁰⁰ 3⁵⁰⁰ 2⁸⁰⁰

bielizny damskiej i dziecinnej sprzedajemy dopóki zapas starczy po tanich cenach.

Halki „reform”

z batystu haftowane 12⁵⁰⁰ 9⁵⁰⁰ 7⁵⁰⁰

Domowe fartuchy

kolory trwałe 7⁵⁰⁰ 6⁵⁰⁰ 4⁵⁰⁰

Bielizna dla chłop. i dziewcz.

od 2 do 12 lat

Firanki

na metry 7⁵⁰⁰ 6⁵⁰⁰ 5⁵⁰⁰
odpasowane na okno 28⁰⁰⁰ 26⁰⁰⁰

Szmechel i Rozner, Łódź

Piotrkowska 100, filja 160.

4839d3

Na gwiazdkę

Są do nabycia kanarki ładnie śpiewające Sienkiewicza 91 m. 14. 4754

Okazja:

natchmiaszt do odstąpienia, olbrzymi sklep z 2 wystawami, przy ul. Piotrkowskiej i z przyległymi 7 pokojami i salą nadającą się na hartownię, bank, etc. oraz wiele innych handlowych interesów. Wiadomość w biurze pośredniczym Taszyckiego, Piotrkowska 90, tel. 840. 5010s5

I | XII 1922

zaginęła soka mieszaniec wilka wabi się „Aza”, Łaskawy znalazca zechce odprowadzić za wynagrodzeniem Piotrkowska 121 Jarocińska. Nieprawy posiadacz będzie pociągnięty do odpowiedzialności. 5014d5

Multostat

z motorem nowym i wszelkimi dodatkami dla p. lekarzy lub szpitali, okazynie tania do sprzedania Piotrkowska 284 sklep elektrotechniczny. 4990s2

D. Edmund Ekkert

Choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe. Przyjmuje od 3-8 po poł. ul. Kłóńskiego 137, przy Główn. w. D.Z.N. 516. 16-IV 1922 499141

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych ul. Ewangelicka 2. Godz przyjeżdż od 9-2 i 6-8. Panie od 5-4 361

Przybiłkarski

się pies mieszaniec rasy „Doberman” ciemno-brązowy. Prawy właściciel może odebrać za zwrotem kosztów przy ul. Spornej u właściciela domu od 8-9 w. (6016K1)

Dla piekarzy i fabryk!

Orzech Górnośląski

najtańszy i najlepszy opał wa wszelkiej ilości poleca skład materiałów opalowych Łódź Konstantynowska 87 4957w

Kąpiele „Royal”

Pańska 53

5018K3

Po umontowaniu nowego kotła od dziś czynna stale.

SZKOŁA TANCA W. LIPINSKIEGO

Piotrkowska 108

przyjmuje jeszcze kilka osób do piątkowej grupy początkującej (tańce nowoczesne). KURS UZUPEŁNIAJĄCY (dla zaawansowanych) rozpoczyna 8 b. m. (5015K1)

MEBLE

solidnej roboty całkowite urządzenia i pojedyncze sprzedaje stolarnia Wodna 19. Dojazd tramwajem 10. (Na składzie pokój stolicy stylu „Barok”. 5020K4

Drukarnia Dziennika

„ROZWÓJ”

ŁÓDŹ, Al. KOŚCIUSZKI № 41.

Przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie drukarstwa wchodzące. Ceny niskie. Roboty przyjmowane wykonywana się szybko i solidnie :: ::

Teatr „SCALA“ — Cegielniana 18

w piątek, d. 8 grudnia i w sobotę, d. 9 grudnia rb. o 4 pp. odbędą się
— **TYLKO 2 PRZEDSTAWIENIA** —

TEATRU dla DZIECI „ROCOCCO“ z WARSZAWY

Udział r. v. m. i. a. Piotr Bolesta, Eugeniusz Magnuszewski, Wincenty Łoskot, Stanisław Widawski, Halszka Grimali-Zbierchowska, Henryka Szylinzanka, Wanda Harkowska, Halina Kopczyńska

BALET pod kierunkiem baletmistrza DANIELA GRAUBIER z udziałem W. Lipowicz, W. Borowskiej, A. Olszewskiej oraz 7-letniej LALI, 9-letniej FENI i 9-letniego GENIA
DANA BĘDZIE

CZARODZIEJSKA FUJARKA

Baśń fantastyczna w 3 ch odstępach pióra Janiny Porazińskiej

OSOBY:

Król — Piotr Bolesta Królówic — Eugeniusz Magnuszewski, Dr. Pigotka — Wincenty Łoskot, Macocha — Halszka-Grimali-Zbierchowska, Lilusza — Wanda Harkowska, Staruszka — Halina Kopczyńska. Paź — Stanisław Widawski, Sierotka — Henryka Szylinzanka, Boginki, Dworzanie, Lud.

T A N C E

5003

W odsłonie 1-ej: Suita baletowa „Taniec boginek“
2-ej: 1) Grand pas d'action, 2) Valse caprice, 3) Taniec krasnoludków
3-iej: Polka komiczna

Układ muzyczny Halszki-Grimali-Zbierchowskiej
Układ Choreograficzny DANIELA GRAUBIER.

Reżyserował Wincenty Łoskot. Kierownik lit.-art. Mieczysław Lipowski.
Bilety do nabycia w kasie Teatru „Scala“ od 11 do 2 i od 5 do 7.

Piątek
8
grudnia

Teatr „CASINO“ Teatr

2 Koncerty Operetkowe

Sceny z operetki:

BAJADERA

oraz 5 ciu innych popularnych operetek w wykonaniu zespołu artystów teatru Nowości w Warszawie

z E. GISTEDT

primad. teatru Nowości o wszecheurop. sławie na czele.
Nowoczesne tańce. Ostatnia moda.
Szczegóły w afiszach.

Początek o 11 wiecz. Bilety w kasie Casina. 5003p1

Sobota
9
grudnia

Piątek
8
grudnia

Sobota
9
grudnia

PALMA

Dużo
zaoszczędzicie
nosząc opcasy
i zelówki
kauczukowe
-Palma-

Palma-Kauzruk (sp. z ogr. odp.) Skład fabr.: Poznań, Kanakowa 18, tel. 60-18.

Meble

Różne nowe i używane sypialka biała, stołowy, szafy białe, dębowe oraz otomany. Leżanki, biurko, sprzedaje po cenach przystępnych Piotrkowska № 261 m. 4 II piętro front. (4038K0)

Potrzebne

zaraz zdolne prasowaczki do pralni chemicznej Piotrkowska № 116. (5019d2)

Płace

150% drożej kupuje brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterję Konstantynowska 7 Milich prawa oficyna I-sze piętro 3598k

Na nadchodzące święta

wielki **OBUWIA** męskiego i damskiego
wybór

gwarantowanego z najlepszych skór zagranicznych
J. KOWALCZYK Cegielniana 25
— Ceny przystępne —

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

AAA Kupuję meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia płace najwyższe ceny. Łazienki Benedykta 28 m 13 parter 10340-25

AA Meble sypialnie, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechódziecki Piotrkowska 108 6262-0

Sprzedam bekieszę prawie nową czarną doblony. Orla 15 mieszkania 5 od 4 po południu 10342-3

Nieruchomości i sklepy, komu pilno sprzedać, kupić, niech zechce się udać do biura „Północny” Piotrkowska 87. 10345-5

Okazja II. Resztki tanio sprzedaje Szwalnia Towarzystwa Ochrony Kobiet. Piotrkowska 104-a 10363-4

Kto chce kupić lub sprzedać posiadłość ziemską, domy, wille, młyny, fabryki oraz przedsiębiorstwa handlowe, niechaj się zgłosić „Fortuna” Wólczańska 165 10377-1

Wiolonczelę sprzedam tanio byłe zaraz Podleśna 17 Rok. 10345-1

Instrumenty dęte po zakupowanej orkiestrze są do sprzedania zaraz wiadomość u B. Walczaka w Piaskowicach pod Zgierzem 10350-2

Kupię domek (część) lub plac wiadomość. Kilińskiego-70 sklep spożywczy chrześcijański 10355-5

Sprzedam kołnierzy angorowy biały. Aleje Kościuski 32 m 9 10352-2

Łóżko z materacem, szafką, łóżną sprzedam Przejazd 24-1 10339-2

Warstat ślusarsko-mechaniczny z mieszkaniem w mieście powiatowym z powodu niezdrówia sprzedam zaraz. Zgłoszenia do Rozwoju pod „Warstat” 10265-1

Maszynę małą do pisania sprzedam tanio Biero Prósb i Załazę Karłowicki Konstantynowska 5 10375-2

Przyjmuję do roboty tano stroje damskie Sprzedaje się też maszyna ręczna „Singer” Piotrkowska 273-18 10395-1

Sklep spożywczy zaraz do sprzedania. Wiadomość Kilińskiego 191 w sklepie. 10383-1

Sklep do sprzedania rzeźniczy z urządzeniem ul. Napórkiwskiego 55. Cena przystępna 10380-4

Różne:

AA Obrączki ślubne pierścienie kolczyki gwarancja za złoto zegary zegarki dąży wybór przyjmuję wszelkie reperacje Brzezińska 10 Jan Placek 10345-20

Jest do wynajęcia pokój z kuchnią Modra 4 (Piaski) Szymanowski. 10359-1

Potrzebuję zaraz kilku czeladników stolarskich Drownowska 30. 10351-3

Zdolna energiczna hafciarka potrzebna na starszą pannę wiadomość sklep Jarocińska Piotrkowska 121 10353-3

Ekspedjent lub ekspedjentka potrzebni. Tylko z rutyną, Piotrowicz-Piotrkowska 127 10341-2

Potrzebna prasowaczka i pracownica, Kilińskiego 49 pralnia 10344-3

Wrawiec Kucharski mieszka Grabowa 32, 10098-2

Dziurki do dziergania przyjmuję Szwalnia Towarzystwa Ochrony Kobiet. Piotrkowska 104-a 10370-1

Akoszeczka Pipikowa przyjmuje panią miejscową i przyjezdne. Piotrkowska 132-14 10388-15

Potrzebna zaraz bufetowa ciekawna w tym fachu lub piwniarni z poręczeniem lub kancją Sienkiewicza 29 10381-2

Nuczycielka znająca doskonale muzykę udziela lekcji Piotrkowska 273-18 10384-1

Potrzebni chłopcy do praktyki ślusarskiej Wólczańska 91 m 36 10381-1

Potrzebny stolarz na meblowe roboty Wiznera 3 10373-2

Zagubione dokumenty

Wajś Otton zagubił dowód osobisty wyd. w Ostrołęce jak również kartę powołania wyd. P.K.U. 10379-2

Stasinowska Feliksa zagubiła dowód osobisty wydany w Łodzi. 10387-2

Pietrzak Joanna zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 10348-3

Jatczak Stefan zagubił paszport rodzinny niemiecki wydany w Łęczycy. 10341-3

Saniewski Czesławowi ugra dowód osobisty i kartę powołania wydaną przez P.K.U. 10354-3

Poszukuje się do kupna

Nr. 1 Rozwoju

z dnia 2 grudnia 1897 roku

Administracja „ROZWOJU“

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 450 mk., za tekstem 300 mk., zwyczajne 120 mk., wśród drobnych 200 mk., nekrologi 340 mk., komunikaty 300 mk., za wiersz nonparelony lub jego inne też proe- drożej. Stronka przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 tony, z tekstem 5 tonów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjm. do godz. 8-ej, po 8-ej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychodzenie ogłoszeń, administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje od przyjęcia od dnia zniżki cen bez wyjątku „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u D. Łacha, w Piotrkowie u D. Górnika, w Łodzi u J. Pielkowskiego i w innych miastach do przyjeżdżających.